

Ett tryggt Skåne

Socialdemokratiska riktlinjer för att utveckla Skåne 2006-2010

---

1. Inledning.....	3
2. Ett tryggt Skåne att leva i	4
Trygg och tillgänglig vård	4
Helhetssyn på hälso- och sjukvården i Skåne	5
Patientens inflytande måste stärkas	7
Korta köer, satsning på barnsjukvården och på psykiatrin	7
Närsjukvården ska vara förstahandsvalet	9
En trygg ålderdom	10
Förbättra folkhälsan	11
Ett samhälle för alla	12
En tillgänglig tandvård	13
Offentlig personalpolitik för mönsterarbetsplatser	14
Bekämpa brott och orsakerna till brott	15
3. Ett växande Skåne i regional balans	17
Ett Skåne i arbete	18
Arbetsmarknaden	18
Nya jobb	20
Goda och miljövänliga kommunikationer	22
Investeringar i trafikinfrastrukturen	22
Den regionala och lokala kollektivtrafiken	23
Gröna folkhemmet - tillväxt i takt med naturen	24
Det livslånga lärandet	26
Vår syn på utbildning	26
Skåne i kunskapssamhället	28
Ett levande och rikt kulturliv i Skåne	28

Ett tryggt Skåne

Socialdemokratiska riktlinjer för att utveckla Skåne 2006-2010

---

1. Inledning

När den skånska socialdemokratin nu skriver program för de kommande fyra åren ser vi på framtiden med tillförsikt. Vi har goda möjligheter att skapa ett bättre och tryggare Skåne, ett Skåne där vi tar ansvar för varandra och vår gemensamma framtid, ett Skåne där behoven och inte pengarna får styra.

Vår utgångspunkt är att Skåne behöver en sammanhängande politik. Det går inte att se varje politikområde för sig. Därför finns det inte en socialdemokratisk politik för tillväxt och en för miljö – utan samordning finns det ingen hållbar utveckling. Detta kräver ett gemensamt regionalt ansvarstagande för helhetssynen i Skåne. Detta program gäller för hela Skåne, för såväl stad som land. Det är det som är regional balans.

Erfarenheten har lärt oss att god offentlig ekonomi är en förutsättning för fungerande välfärd. Den gemensamma sektorn behöver inte ständiga hot om nedskärningar och besparingar. Det är därför vi nu med framtidstro kan konstatera att socialdemokratiskt styre i skånska kommuner och i Region Skåne givit en ekonomi som är starkare än på länge.

En god offentlig ekonomi är inget självändamål, men den ger ro i arbetet för ett tryggt och växande Skåne.

Vi vill se ett Skåne där människor är säkra på att de får den vård de behöver, där ingen oroar sig för en otillräcklig äldreomsorg eller för situationen på arbetsmarknaden, där människor känner trygghet när det rör sig på gator och torg. Klarar vi av detta är Skåne tryggare.

2. Ett tryggt Skåne att leva i

Sverige har ett av världens bästa välfärdssystem. Den svenska välfärdsmodellen är ett medel för att skapa ett mer rättvist och jämlikt samhälle och ett redskap för att ge alla människor en stor frihet att forma sina liv. Socialförsäkringarna gör att människor inte behöver leva med ständig oro över de ekonomiska följderna av att bli sjuk eller arbetslös. Sjukvård, barnomsorg och äldreomsorg ger en trygghet som kommer alla till del. Vår välfärdsmodell bygger dessutom, i motsats till många andra västländers, på jämställdhet och hög sysselsättningsgrad bland både kvinnor och män.

Det är människovärdesprincipen och behovsprincipen som ska vara styrande inom vården och omsorgen, inte marknadens principer. Ingen ska vara hänvisad till en verksamhet där lönsamheten är viktigare än den enskilde människan och dennes behov.

Den socialdemokratiska välfärdspolitiken bygger på att välfärden ska vara generell och komma alla människor till del. Enkelt uttryckt ska man bidra efter förmåga och få del av välfärden efter behov. Det innebär att välfärden måste finansieras solidariskt, via skatten. Vår välfärdsmodell bygger på rättvisa. En generell välfärd stärker sammanhållningen i samhället och gynnar framför allt de som har låga inkomster. Vi avvisar ett selektivt välfärdssystem som snabbt skulle urholkas när de välbeställda vänder de fattiga ryggen.

Skåne ska ha bästa möjliga vård och omsorg för skåningarna. Men en god hälsa förutsätter ett helhetsperspektiv där man hela tiden jobbar aktivt med ett förebyggande folkhälsoarbete. Speciellt ska ungas fysiska och psykiska hälsa sättas i främsta rummet. Därför måste vården samverka med skolor och kommuner och även delta i utvecklandet av det nationella folkhälsoarbetet.

Vi strävar också efter ett jämställt Skåne. Jämställdhetsperspektivet ska genomsyra all verksamhet i Skåne. Det gäller rätten till heltid och rätt till lika lön för likvärdigt arbete. Det gäller medicinsk forskning, där resurserna ska fördelas mera jämlikt än idag. Snedvriden forskning leder till att mediciner anpassas främst till mäns fysiska förutsättningar. Det gäller mäns våld mot kvinnor, där såväl kvinnojourer som sjukvården måste ges tillräckligt med resurser för att de kvinnor som utsatts för våld ska få rätt vård och hjälp. Vidare ska jämställdhetsplaner finnas på alla arbetsplatser i Skåne.

Trygg och tillgänglig vård

Vi verkar för att patientens ställning stärks. Det innebär att betalningsförmågan aldrig får vara avgörande för vård och behandling. Väntetiderna ska vara korta och möjlighet ska ges till val av vårdgivare.

Den skånska hälso- och sjukvården håller hög kvalitet. På flera områden är vi bäst i världen. Men samtidigt som vi är medvetna om detta, får vi inte blunda för de brister som finns. Utvecklingen inom hälso- och sjukvården har inneburit att allt fler kan få behandling allt högre upp i åldrarna. Vi ser också hur människor lever allt längre. Detta gör att det kan uppstå

problem med tillgängligheten trots att mer resurser tillförs och antal behandlingar ökar. Den socialdemokratiska visionen är att ingen ska behöva vänta på den vård man behöver. Köerna måste bort. Det innebär att ingen ska behöva leva i ovisshet om när en nödvändig behandling kommer att äga rum. När man får en diagnos, ska man också få en tid för behandling.

Sedan 1994 har resurserna till den svenska sjukvården ökat. Andelen av BNP har ökat från 8,2 procent till 9,2 procent. Antalet starroperationer har ökat från 32 000 till 80 000. Antalet höftledsoperationer har ökat med 30 procent. Och 2005 infördes den nationella vårdgarantin. Vårdgarantin betyder att du får kontakt med vården omedelbart, vid behov möter du en läkare inom sju dagar och får behandling senast tre månader efter att beslut om behandling fattats.

Verksamheterna måste ha väl utvecklade kanaler för dialog med medborgare och patienter. Större delaktighet och större valfrihet för enskilda patienter får dock inte leda till att en bra vård förutsätter initierade och aktiva patienter. Den som inte är extra kunnig och pådrivande ska inte få sämre vård. Människor med kunskap och tillgång till information har redan ett försprång som vi inte ska bidra till att förstärka. Behoven ska styra.

Vårt uppdrag för framtiden är tydligt. Trygghet, kvalitet och delaktighet ska vara kännetecknande för framtidens vård.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att betalningsförmåga aldrig får vara avgörande för tillgången till vård och behandling,

att vården ska vara fri från köer.

Helhetssyn på hälso- och sjukvården i Skåne

Helhetssyn och samarbete är nyckelord för den skånska hälso- och sjukvården. Under rubriken *Skånsk livskraft – vård och hälsa* har vi genomfört viktiga reformer för att effektivisera användandet av regionens resurser och skapa ett helhetsperspektiv i verksamheten. Det är genom ett effektivt utnyttjande av de samlade resurserna i Skåne som alla medborgare ska erbjudas en bra hälso- och sjukvård. Arbetsfördelningen mellan sjukhus, primärvård, kommuner och privata vårdgivare ska vara sådan att kvaliteten på vården blir den bästa möjliga. Samarbete mellan olika vårdgivare ska alltid ske utifrån patientens bästa. Hälso- och sjukvården måste utgå från en helhetssyn för patienten.

I Skåne har vi ett 100-tal vårdcentraler och läkargrupper och tio sjukhus. Därtill ska läggas ett stort utbud av privata läkare och sjukgymnaster, som betalas med gemensamma skattemedel. Skåningen är med andra ord väl försedd med sjukvård. Vi har utvecklat sjukhusen genom en tydligare struktur och ett tydligare uppdrag. Varje sjukhus har fått möjlighet att utvecklas och profilera sig inom sitt område.

Att separera akut och planerad vård är ett exempel på hur man kan samarbeta mellan sjukhus så att vården blir bättre för befolkningen. Personalen bibehåller sin kompetens och den akuta verksamheten stör inte planeringen för den planerade vården.

Samarbetet mellan sjukhusen innebär också att sjukhusen inte ska konkurrera med varandra om personalen. Vi har ansvar för att alla invånare i Skåne får tillgång till en god vård. Det betyder att ett helhetsperspektiv måste finnas för all vård som utförs i Region Skåne.

För den planerade vården – t ex operationer – är inte geografisk närhet till sjukvårdsinrättningen lika viktig som i närsjukvården. Här ska istället snabbast möjliga behandling prioriteras. Genom att specialisera Skånes sjukhus får vi stordriftsfördelar och ökad kompetens som ger kortare väntetid och högre vårdkvalitet. Denna inriktning på sjukvården kan innebära att den enskilde patienten får längre avstånd vid de tillfällen som operation är nödvändig. Det skånska sjukvårdsutbudet finns dock på en liten yta som är möjlig att nå på kort tid.

Vi socialdemokrater tycker att det är viktigt med en bra och kvalificerad ambulanssjukvård i Skåne. Vi vill att medborgarna i Skåne ska kunna känna trygghet vid akut sjukdom eller olycka. Detta genom att ambulanssjukvården är väl utbyggd och tillgänglig för alla inom en kort tidsrymd. Under vår politiska ledning har vi infört läkarbemannade akutbilar som ytterligare förstärkning i ambulanssjukvården.

Den högspecialiserade sjukvården i Skåne bedrivs på Universitetssjukhuset i Lund och på Universitetssjukhuset MAS, Malmö Allmänna sjukhus. Till dessa sjukhus kommer patienter som behöver vård av speciellt utbildade personalteam eller för att behandlas med avancerad medicinsk teknik. Upptagningsområdet är hela södra sjukvårdsregionen som förutom Skåne även omfattar Blekinge, Halland och Kronobergs län. Det finns vissa specialiteter där patienter kommer från hela landet.

Vår utmaning för framtiden är att på bästa sätt strukturera sjukvården så att vi får moderna kliniker med hög kvalitet inom sina respektive specialiteter.

Snabb behandling är något som måste vara självklart för de svårast sjuka. Denna grupp är därför prioriterad, och det kommer att krävas extra satsningar. Detta gäller exempelvis inom cancersjukvården.

Omtanke och medmänsklighet ska prägla vår hälso- och sjukvård. Den enskildes behov ska vara styrande. Rättesnöret är ett vänligt bemötande och respekt för patienten. Hälso- och sjukvården ska ständigt följas upp och utvärderas. Patientens synpunkter och erfarenheter är väsentliga i arbetet med att utveckla en god hälso- och sjukvård.

Det är utveckling och framåtskridande som ska prägla sjukvården. Forskning och utveckling, särskilt inom den högspecialiserade vården, är vi mycket bra på. Helhetssynen och utvecklandet av profilmråden ökar möjligheterna till framsteg och säkerställer kvalitet och kompetens på längre sikt. Genom att bredda basen för forskningen och mer systematiskt tillvarata de kunskaper och erfarenheter som finns kan hälso- och sjukvården ständigt förnyas och förbättras.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att principerna i *Skånsk livskraft – vård och hälsa* ska styra verksamheten,

att all verksamhet i Region Skåne präglas av ett helhetsperspektiv,

att Region Skåne satsar på forskning och utveckling.

Patientens inflytande måste stärkas

Sjukvården ska vara lättillgänglig med god kvalitet och bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet. Patientens behov ska vara i centrum. Kraven på inflytande och delaktighet växer sig allt starkare inom sjukvården.

Många patienter behöver vårdinsatser från flera vårdgivare. Det är då viktigt att dessa vårdgivare har en väl fungerande samverkan, både utifrån patientens möjlighet till inflytande, men också utifrån patientens säkerhet. Det får aldrig vara oklart vem som har det yttersta ansvaret för patienten.

Alla patienter och anhöriga ska bli bemötta på ett professionellt och värdigt sätt, oavsett social status, bakgrund eller ålder. Ett gott bemötande i vården ger inte bara nöjda patienter, utan ger även positiva effekter på livskvalitet och hälsa i ett längre perspektiv. För att även icke svenskspråkiga patienter ska omfattas av rätten till inflytande måste tolk alltid finnas tillgänglig. Vi arbetar med att ge personalen utbildning i mångfaldsfrågor och vi rekryterar aktivt flerspråkig personal.

Till varje patient ska patientansvarig legitimerad läkare och sjuksköterska utses. Anhöriga ska ges möjlighet att följa med patienten vid besök i sjukvården, och såväl patient som anhörig ska få information om var man kan vända sig för att få hjälp och stöd om man anser sig felbehandlad.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att samverkan mellan olika vårdgivare sker med patientens bästa för ögonen,

att patienters och anhörigas inflytande inom hälso- och sjukvård stärks.

Korta köer, satsning på barnsjukvården och på psykiatri

Det krävs en aktiv politisk ledning för att komma tillrätta med problemen med långa vårdköer. Region Skåne har beslutat att följa den nationella vårdgarantin som innebär att väntetiden mellan diagnos och behandling inte ska vara mer än tre månader. Åtgärder pågår på samtliga skånska sjukhus för att korta köerna och uppfylla garantin. Till detta arbete har mer resurser tillförts. En del resurser öronmärkta för specifika behandlingar har också tillförts, t ex gråstarr, hörapparater och handkirurgi. Samtliga vårdplatser ska ses som en gemensam resurs i regionen. Det är viktigt att patienten lätt kan få information om var vårdkön är kortast. Därmed ges patienten en verklig möjlighet att välja mellan snabb behandling och närhet till vårdgivare.

Det räcker emellertid inte med att korta väntetiderna mellan diagnos och behandling. Ett problem är att det ofta kan ta mycket lång tid för att få en diagnos. Insatser pågår också för att korta väntetiderna till de undersökningar som kan leda till diagnos. Utvecklingsstödet *Bra mottagning* har varit framgångsrikt för att minska administration och ge mer tid för vård. Samtliga sjukhus och vårdcentraler ska omfattas av konceptet *Bra mottagning*.

I regionen har vi genomfört en reform där medborgarna kan lista sig hos en familjeläkare. Reformen är till för att förbättra vården för patienten. Den s.k. *listningen* har dock i vissa fall inneburit problem för patienter som ej listat sig. Detta är inte meningen. Tillgängligheten till vården ska aldrig bli sämre för den som ej listat sig.

Patientens betalningsförmåga får aldrig avgöra rätten till vård. Vi värnar särskilt om grupper som inte kan formulera egna krav och uttala sina behov. Vi måste i alla sammanhang uppmärksamma och försöka tillgodose de svagaste gruppernas behov. I Skåne har vi en avgiftsfri sjukvård för alla barn och ungdomar upp till och med 19 år. Det är vi stolta över och vi kommer att fortsätta värna om barnen.

Det är viktigt att barn och ungdomars hälsa prioriteras. Primärvården med barn- och mödravård, ungdomsmottagningar och den dagliga verksamheten ska förebygga och tidigt upptäcka sjukdomar. Skolhälsovården bör även integreras med primärvården. Folktandvården är också särskilt viktig för att förbättra barns och ungdomars tandhälsa.

Det nära samarbetet mellan kommunerna och Region Skåne måste ytterligare förstärkas. Personalen i skolan, lärare, skolsköterskor, fritidspersonal och föräldrar måste få det stöd som behövs för att kunna erbjuda varje enskilt barn de bäst anpassade insatserna. Vi har initierat samverkansprojekt för att utveckla arbetet med att ge barn i behov av särskilt stöd bättre och tidigare insatser för en positiv utveckling. Projekten har bland annat haft till uppgift att se över hur arbetet med neuropsykiatriska tillstånd som till exempel MBD/DAMP och Aspergers syndrom kan förbättras. Andra områden som uppmärksammas särskilt är exempelvis ätstörningar, drogmissbruk, allergi och astma bland barn och ungdomar. Som en resurs i arbetet har regionen beslutat att etablera kompetenscentra för ätstörningar och övervikt. Barn ska ha rätt stöd i rätt tid.

Familjecentralerna är en annan bra samverkansform som förtjänar att lyftas fram. Där kan kommun och region tillsammans bedriva hälsofrämjande verksamhet. Utgångspunkten är tidigt förebyggande och stödjande arbete som riktar sig till föräldrar och barn. En familjecentral kan innehålla mödrhälsovård, barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst.

Det finns oroväckande signaler om att barns psykiska ohälsa ökar. Läkartillgången inom barnpsykiatri och tillgången till andra professionella behandlare som t ex barnpsykoterapeuter är för närvarande ett problem. Väntetiderna för utredningar och behandlingar av barn är för långa. Det är förödande för barn som exempelvis har svårt att följa med i skolan att vänta på utredning eller på att få hjälp. Med långa väntetider riskerar vi också barnens möjligheter till en positiv utveckling. Fler läkare måste därför rekryteras till barnpsykiatri. Den psykiatriska vården ska vara en integrerad del av närsjukvården och samverka med skola, socialtjänst och kommunernas vård- och omsorgsverksamhet.

För att förbättra stödet till personer med psykiska sjukdomar och funktionshinder måste den öppna verksamheten byggas ut med bl.a. öppenvårdsmottagningar och öppenvårdsteam som ger stöd i det egna boendet. Sambandet mellan den slutna vården, öppenvården och kommunerna måste utvecklas och stärkas.

Vi vill också utvidga möjligheten att träffa en barnläkare inom primärvården. Närsjukvården ska vara det första och naturliga valet för föräldrar som söker vård för sina barn. Det är då viktigt att föräldrar känner trygghet och tillit till att kompetensen finns inom primärvården.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

- att** den nationella vårdgarantin ska uppfyllas i Skåne,
- att** vård ska vara avgiftsfri för barn och ungdomar upp till 19 år,
- att** arbetet med barn och ungdomars psykiska ohälsa ska prioriteras.

Närsjukvården ska vara förstahandsvalet

Genom att genomföra *Skånsk livskraft – vård och hälsa* sätter vi patienten i centrum. Ett central inslag i detta synsätt är närsjukvården. Det är närsjukvården som bär ansvaret för huvuddelen av människors vardagliga sjukvårdsbehov. Där får de allra flesta vårdsökande hjälp med sina problem oavsett om det handlar om akuta och tillfälliga besvär eller om mer långvariga och kroniska sjukdomar. Det är i närsjukvården som befolkningens behov och krav på tillgänglighet och kvalitet främst ska mötas. Uppdraget gäller dygnet runt, årets alla dagar.

Närsjukvården inkluderar den s.k. primärvården (vårdcentralerna m.m.), den kommunala hälso- och sjukvården och övriga specialister. Det innebär att även betydande delar av internmedicin, psykiatri, geriatrik, vård i livets slutskede, rehabilitering, habilitering och hjälpmedel ingår i närsjukvården.

Vi satsar på att utveckla närsjukvården så att den ännu tydligare blir den första naturliga kontakten när vi blir sjuka eller skadade. Det innebär både ekonomiska och mänskliga fördelar att den övervägande delen av hälso- och sjukvårdsbehoven kan tillgodoses nära den vårdbehövande. Inom närsjukvården finns den kompetens och erfarenhet som klarar av det allra mesta av våra vårdbehov. Familjeläkare ger ökad trygghet och fungerar som en lots till andra vårdnivåer. Men vi får inte enbart koncentrera oss på läkarens kompetens och uppdrag. Vi behöver även satsa på andra personalgrupper.

Närsjukvården ska erbjuda ett brett utbud av hälso- och sjukvårdsinsatser. Vårdcentralerna ska stärkas och rehabiliteringsarbetet ska även fortsättningsvis utvecklas. Närsjukvårdens betydelse i vårdkedjan ska lyftas fram. Vi har en mycket hög kunskap och kompetens som ska betonas genom fortlöpande kompetensutveckling. Samordning mellan slutenvård, primärvård samt kommunernas hemsjukvård ger viktiga förutsättningar för medborgaren att känna delaktighet och möjlighet att påverka. Samarbete med anhöriga och frivilligorganisationer, där deras erfarenhet ska tas tillvara, är en viktig del.

Det är viktigt att närsjukvården är tillgänglig där människor bor och lever. Tillgänglighet och kontinuitet ska utvecklas genom god tillgång till akuttider och öppettider.

En kvalificerad sjukvårdsrådgivning, integrerad med närsjukvården och tillgänglig dygnet runt, är viktig som stöd för medborgarnas vårdsökande. Region Skånes sjukvårdsrådgivning ansluts nu till den nationellt samordnade sjukvårdsrådgivningen, vilket ger samverkansvinster. Detta tillsammans med en utbyggd primärvård innebär att den första kontakten med sjukvården kan ske på ett sätt som präglas av tillgänglighet och hög servicenivå samt göra det enklare för medborgaren att söka vård på rätt nivå.

Hemsjukvårdens ställning bör betonas. Ökad kvalitet, delaktighet och inflytande samt eget beslut och egen vilja ska vara vägledande. Därmed ska vårdcentralen fortsätta vara en viktig länk för att ge äldre och sjuka en trygg omsorg i det egna hemmet. Hemsjukvården ska utvecklas efter patientens och anhörigas önskemål genom att tillvarata dessa gruppers specifika erfarenhet. Läkarstödet i hemsjukvården förstärks. Samverkan mellan regionen och kommunerna ska förbättras.

Hög kvalitet, god service och bra omhändertagande ska också fortsättningsvis vägleda närsjukvården. Ett förebyggande arbete i samverkan med andra har stora förutsättningar att lyckas. Närsjukvården ska genomsyras av professionellt omhändertagande och bemötande, omtanke och medmänsklighet för att nå det optimala vård- och omsorgsbehovet. Vi vill slå vakt om forskning och utveckling i primärvården och ge denna ytterligare stimulans.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att tillgängligheten i närsjukvården förbättras,

att samverkan mellan kommunerna och regionen förbättras.

En trygg ålderdom

Den socialdemokratiska partikongressen i Malmö 2005 slog fast att Sverige ska bli världens bästa land att åldras i. Tillsammans med ett tryggt pensionssystem är en god äldreomsorg en förutsättning för att alla ska kunna behålla sin värdighet och trygghet på ålderns höst. För oss socialdemokrater är det viktigt att välfärden och tryggheten fördelas efter behov – inte efter betalningsförmåga.

Idag kan vi se hur den medicinska vetenskapen ständigt gör nya framsteg. Tillsammans med den förbättrade folkhälsan gör detta att vi lever allt längre. Den höga svenska medellivslängden är ett gott betyg åt det svenska välfärdssamhället. Men den långa livslängden ställer också krav på samhället. I framtiden ökar behoven av äldreomsorg kraftigt. Det är dock inte bara en allt äldre befolkning som kommer att ställa krav på äldrepolitiken. Idag är Sverige och Skåne ett mångkulturellt samhälle, vilket skapar delvis nya utgångspunkter för omsorgen om våra äldre. Det är till exempel grundläggande att kunna göra sig förstådd, även om svenskan börjar svikta på äldre dar.

Den socialdemokratiska äldrepolitiken ska göra det möjligt för äldre att leva ett aktivt liv, att känna trygghet och oberoende, att bemötas med respekt samt att ha tillgång till en god vård och omsorg.

Sedan 1994 har en rad förbättringar gjorts för de äldre. Äldreomsorgen har utvecklats och maxtaxa har införts. Genom ett särskilt äldreförsörjningsstöd och höjda bostadstillägg har tryggheten för de med minst marginaler förbättrats. Men det finns fortfarande mycket kvar att göra. Omsorgen om våra äldre kan bli bättre, och fortfarande får många anhöriga – speciellt kvinnliga – bära ett för stort ansvar för äldre släktingar.

Mycket måste därför göras för att förbättra omsorgen. Omsorg handlar om så mycket mer än de mest basala behoven, det handlar om mänskliga kontakter, om att vara del av en social

gemenskap. Därför måste de som berörs av äldreomsorgen själva få ett större inflytande över verksamhetens utformning och utförande.

Det är nödvändigt att kvaliteten i äldreomsorgen ständigt utvecklas – både för dem som bor i eget boende och i särskilt boende. Det är därför viktigt att äldreomsorgen har kompetent personal som får utvecklas på sina arbetsplatser. Vi vill därför satsa på kompetensutveckling för personalen på alla nivåer i äldreomsorgen. Även hemsjukvården måste bli bättre. Vi vill att alla som fyllt 75 år erbjuds hälsosamtal och information om hälso- och sjukvården. För de äldre är det också viktigt att kommunerna och Region Skåne har ett bra samarbete. Det får aldrig vara så att någon faller mellan stolarna eftersom ansvaret mellan region och kommun inte är klarlagt.

När kommunerna arbetar med bostadsförsörjningen är det också viktigt att hänsyn tas till att allt fler äldre behöver anpassade former av eget boende, t ex seniorboenden och servicehus med tillgång till gemenskapslokaler. Men vi behöver även fler särskilda boenden. Det är svårt att överskatta boendets betydelse för livskvaliteten, vi ser det därför som väldigt viktigt att ingen ska behöva flytta isär efter ett helt liv tillsammans bara för att ens livskamrat har blivit sjuk.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att de äldre ges ett större inflytande över äldreomsorgen,

att alla som fyllt 75 år erbjuds hälsosamtal,

att de äldres boende behovsanpassas.

Förbättra folkhälsan

På samma sätt som hälsa beskriver en enskild individs tillstånd så beskriver folkhälsan ett samhälles tillstånd. En bra folkhälsa förutsätter bland annat goda levnadsvillkor, goda möjligheter till utveckling samt inflytande och delaktighet för alla. För att uppnå en god folkhälsa i Skåne behövs både en medvetenhet i det politiska beslutsfattandet och ett individuellt ansvarstagande. I grunden är det faktorer som arbetslöshet, möjlighet att leva på sin lön, inflytande, utbildning m.m. som är avgörande för ett framgångsrikt folkhälsoarbete. Därför behövs det politiska beslut som ökar jämlikheten mellan olika grupper i samhället.

Politiska beslut ska ta sin grund i vilken påverkan besluten får på folkhälsan. En medveten planering av bostadsområden med omsorgsfullt planerade lekplatser, parker och grönområden som stimulerar till aktiviteter och som också kan bidra till rekreation är viktig. Det gäller också större natur- och friluftsområden som ger möjlighet till aktiviteter av olika slag. Insatser måste också göras för att enskilda individer ska kunna göra kloka val för att skapa en bra hälsa. Arbetet på individnivå omfattar exempelvis motion, kost, rökning och alkohol. I detta sammanhang kan sjukvården spela en viktig roll. Genom samtal om livsstilsvanor får läkare och sjuksköterskor viktiga upplysningar för bedömningen av patientens fortsatta behandling. Sådana samtal kan också leda till att exempelvis missbruk uppdagas, vilket är viktigt för att kunna sätta in det stöd och den hjälp som behövs.

Vår vision utgår från att arbetsplatser, skolor, föreningar och boendemiljöer stödjer enskilda människor och ger bra förutsättningar för en god hälsa. Genom att öka stödet till dem som idag har sämst hälsoförhållanden och levnadsvillkor så förbättrar vi folkhälsan och skapar mer jämlika förutsättningar för människor. Ett exempel där relativt små insatser ger väldigt goda resultat är regionens erbjudande om fri influensavaccinering åt dem som fyllt 65 år.

Arbetet med att förbättra folkhälsan och bekämpa hoten mot en god hälsa är särskilt angeläget när det gäller barn och ungdomar. Målsättningen är att barn och ungdomar ska växa upp med goda möjligheter till att skapa sig ett bra liv. Det förutsätter bra utbildning, trygga miljöer och stöd när problem uppstår. Områden som särskilt bör uppmärksammas för ungdomar är rökning, alkohol, sexuell hälsa, matvanor, fysisk aktivitet och psykisk ohälsa. Det innebär att vi ser våra ungdomsmottagningar som stora tillgångar. Det måste också finnas stöd åt dem som vill sluta röka.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att de förebyggande insatserna inom hälso- och sjukvården stärks,

att samtal med patienten om t ex rökning, alkohol, motion och kost blir en naturlig del av sjukvården,

att hjälp erbjuds för den som vill sluta röka,

att ungdomsmottagningarna prioriteras,

att andelen över 65 år som vaccinerats mot influensa ökar.

Ett samhälle för alla

För de flesta av oss är det en självklarhet att göra egna livsval, vara delaktiga samhällsmedborgare och själva välja de aktiviteter vi vill ta del av. Men ännu har vi inte ett samhälle där personer med funktionshinder har lika möjligheter som andra att utbilda sig, arbeta, delta i kultur- och föreningsliv, röra sig och umgås med andra människor. Många gånger ses personer med funktionshinder i först hand som personer med vård- och omsorgsbehov och man glömmer bort allas rätt till delaktighet på lika villkor.

Vi lyfter fram medborgarperspektivet, där rätten till fullt deltagande i samhällslivet tillerkänns alla. Med det synsättet får i stort sett alla samhällsområden en handikappaspekt. Brister i tillgänglighet och förlegade synsätt hindrar många gånger den funktionshindrades rätt till fullt medborgarskap.

Vi vill, med utgångspunkt från FN:s standardregler och den nationella handlingsplanen för handikappolitiken, gå vidare med att forma ett samhälle som i verklig mening är tillgängligt för alla. Den av riksdagen antagna handlingsplanen ställer upp ett antal mål, bl.a. att allmänna lokaler och allmänna platser ska vara tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- och orienteringsförmåga före utgången av år 2010. Samma mål gäller för kollektivtrafiken. Vi vill att samhället utformas så att människor med funktionshinder får förutsättningar att bli fullt delaktiga i samhället. Den offentliga sektorn måste bli ett föredöme i att bekämpa

diskriminering och otillgänglighet, och vid offentlig upphandling ska krav på tillgänglighet för personer med funktionshinder ställas.

Verksamheter finansierade med offentliga medel får inte utestänga personer med funktionshinder, och samhällsinformation måste bli fullt tillgänglig för alla. Vi accepterar inte att människor med funktionshinder ska behöva avstå från hjälpmedel av kostnadsskal.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att krav på tillgänglighet för personer med funktionshinder ska ställas vid offentlig upphandling,

att personer med funktionshinder ska ges förutsättningar att vara fullt delaktiga i samhället.

En tillgänglig tandvård

Idag är tandvård för barn och ungdomar avgiftsfri. Emellertid är tillgången till tandvård för vuxna en ekonomisk fråga. Nödvändiga ingrepp kan resultera i väldigt höga kostnader. Som en konsekvens av detta har alla idag inte råd att kosta på sig den tandvård de behöver. Detta tycker vi är fel. Tandvården ska ur avgiftshänseende för patienten vara jämställd med vanlig sjukvård. En sådan förändring är mycket dyr, men vi anser likväl att det behövs en nationell reform med denna inriktning.

Vi vill värna om Folktandvården och tillgängligheten till den. Arbetet med barn- och ungdomars tandhälsa är särskilt viktigt då man i unga år lägger grunden för en god tandhälsa under resten av livet. I Region Skåne har vi genomfört *Frisktandvården*, det vill säga s.k. abonnemangstandvård. Denna reform innebär att alla skåningar födda 1963 eller senare kan teckna ett avtal om bastandvård till en i förväg bestämd månadsavgift. Priset är från 35 kronor. Återkommande kontakt med Folktandvården ger friskare tänder och en bättre munhälsa. Möjligheten till abonnemangstandvård är idag begränsad till en viss åldersgrupp, men vi vill att reformen i framtiden ska utökas till att omfatta alla vuxna.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att tandvård ska jämföras med sjukvård när det gäller avgifter,

att Frisktandvården ska byggas ut till att omfatta alla vuxna.

Offentlig personalpolitik för mönsterarbetsplatser

De offentliga arbetsplatserna i Skåne ska vara de mest attraktiva och utvecklande arbetsplatserna. För att skapa dessa mönsterarbetsplatser vill vi flytta fram de personalpolitiska ambitionerna på en rad områden. Vi socialdemokrater vill erbjuda alla offentligt anställda som vill, en heltidstjänst. Att i grunden ha rätt till en heltidstjänst men kunna erbjudas möjligheten att arbeta deltid är en del av personalpolitiken på en mönsterarbetsplats. Andra delar är en rättvis lönepolitik med en lön som går att leva på, inflytande och delaktighet både över sitt arbete men också över verksamheten. En annan viktig del är att fler erbjuds en tillsvidare anställning istället för mer osäkra anställningsförhållanden.

En rättvis lönepolitik förutsätter även jämställda löner. Lika lön för lika arbete, oavsett kön och etnisk bakgrund ska vara en självklarhet. Vi vill utjämna löneskillnaderna, och vi vill därför också se lika lön för likvärdigt arbete. Vi vill inte att lönerna ska skilja mellan mansdominerade yrken och kvinnodominerade yrken med likvärdig utbildning och likvärdigt ansvar.

Vi är övertygade om att det måste finnas ett reellt politiskt ansvarstagande för personalfrågorna. Detta innebär inte en politisk detaljstyrning, men det innebär tydliga politiska initiativ och beslut inom de offentligt styrda verksamheterna. Detta för att uppnå vår vision om en attraktiv och utvecklande arbetsplats, en mönsterarbetsplats.

Vi vill skapa arbetsplatser där samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer fungerar väl och där alla anställda tillåts utvecklas och ta ansvar genom trygga anställningsvillkor och lyhörda ledare. Det offentliga ska i samband med upphandling av tjänster ställa krav på kollektivavtal eller motsvarande villkor, som uppfyller de krav vi ställer på svensk arbetsmarknad. Syftet är att motverka lönedumpning och försämrade arbetsvillkor.

Vi vill öka andelen heltidsanställningar, minska andelen tillfälliga anställningar, öka inflytandet och skapa bra möjligheter till kompetensutveckling. Detta förutsätter också en satsning på ledarskap inom den offentliga verksamheten.

Fortsatta satsningar måste också till för att sänka sjukfrånvaron och öka frisknärvaron, framför allt bland de med lägst lön och lägst utbildning. En del av åtgärderna är beskrivna här ovan och handlar bland annat om inflytande och att kunna påverka sin situation men åtgärder måste också vidtas för att förbättra den fysiska och psykiska arbetsmiljön genom att säkerställa en bra och tidig rehabilitering vid sjukdom.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att offentliga arbetsplatser ska vara mönsterarbetsplatser,

att lönen ska vara lika för likvärdigt arbete,

att sjukfrånvaron ska minska,

att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet,

att satsningar ska genomföras på delaktighet och kompetensutveckling för personalen,

att i samband med upphandling av tjänster ska krav på kollektivavtal ingå.

Bekämpa brott och orsakerna till brott

Rätten till trygghet mot brott är en grundläggande välfärdsfråga. Ingen ska behöva vara rädd för att gå ut om kvällarna, varken gamla eller unga, kvinnor eller män. Vi har alla ett ansvar för att förebygga brottslighet och för att skapa ett samhällsklimat där alla kan känna sig trygga.

Brottsutvecklingen på senare år är inte entydig. Stöldbrotten, som står för närmare hälften av all brottslighet, har minskat sedan början av 1990-talet. Bland annat minskar bil- och cykelstölder samt bostadsinbrott. Det är bra. Men samtidigt har antalet anmälda våldsbrott ökat. Det gäller bland annat misshandel, våldtäkt och rån. Till viss del beror uppgången säkert på att anmälningsbenägenheten har ökat, t ex när det gäller sexualbrott och våld mot kvinnor, men en stor del av ökningen är sannolikt faktisk. Vi lever i ett våldsammare samhälle än tidigare, och det finns därför idag en utbredd känsla av otrygghet bland många. Detta måste tas på stort allvar.

En strategi för att minska brottsligheten och öka tryggheten måste innehålla både brottsbekämpande och sociala insatser. Vi är övertygade om att ett samhälle som präglas av jämlikhet och minskande klyftor mellan fattiga och rika utgör den bästa grunden för att förebygga brott. Därför slår vi vakt om en ambitiös fördelningspolitik och en stark generell välfärd. Vi är också övertygade om att brottslighet ofta föds ur utanförskap, och utanförskap i sin tur ofta föds ur arbetslöshet. Därför måste vi åter till full sysselsättning.

Barns och ungdomars uppväxtvillkor är avgörande för det brottsförebyggande arbetet. På många sätt är familjen samhällets bästa förebyggande resurs. Ibland är emellertid familjen en del av problemet och inte en del av lösningen. Det gäller t ex när det förekommer kriminalitet eller missbruk i familjen. När familjen är svag, måste samhället vara starkt. Då måste det finnas en stark social barn- och ungdomsvård och en stark missbrukarvård, så att barnen kan få skydd och hjälp och att föräldrarna kan få vård mot sitt missbruk. Att erbjuda föräldrautbildning i samband med den första kontakten med socialtjänsten är ett av många verktyg för att stärka föräldrarollen.

En aktiv kommunal ungdomspolitik är också viktig för att fånga upp ungdomar som håller på att hamna i kriminalitet. Det gäller t ex fritidsverksamhet och tillgång till idrottsaktiviteter. Det behövs också ett aktivt kommunalt alkohol- och drogförebyggande arbete, för att minska ungdomars drickande och droganvändning.

Ett mycket oroande tecken på senare år är de nätverk av unga kriminella som börjar ta form i våra storstäder, och som bl.a. gör sig skyldiga till en stor mängd rån och stölder. Det är mycket viktigt att med polisiära och sociala insatser motverka en sådan utveckling.

Mycket av brottsligheten, t ex en stor del av stölderna och inbrotten, är missbruksrelaterad. Det är därför nödvändigt att det finns en fungerande missbrukarvård, där alla som behöver

hjälp kan få det i rimlig tid. För att lyckas behövs en sammanhållen vårdkedja, där avgiftning, vård och behandling och eftervård hänger samman. I Region Skåne behövs fler avgiftningsplatser, och det behövs bättre samverkan mellan kommunerna och regionen. För den som avtjänat sitt straff inom kriminalvården är det också viktigt med eftervård. Ute i kommunerna måste det finnas ett ordnat mottagande som hjälper till med återanpassningen till samhället och som motverkar det kriminella beteendet.

Rättsväsendets insatser mot brottsligheten måste stärkas, och det är viktigt att polisen finns närvarande i hela Skåne. Sedan år 2000 har antalet poliser i Sverige ökat med 1500. I Skåne har motsvarande ökning varit över 200. Det är mycket bra och antalet poliser i Skåne måste fortsätta att öka. Polisen behöver även öka sin andel av personal med utländsk bakgrund. Skåne är en stor rekryteringsbas för poliser, och en ny polisutbildning bör därför förläggas till Skåne. Fler poliser behövs i hela Skåne, såväl i de större städerna som i de glest befolkade delarna.

Polisen bör också få bättre redskap, bl.a. mot den organiserade brottsligheten, som vi ser växa till sig i Skåne. Det gäller t ex kriminella mc-gäng och alkohol- och narkotikasmuggling. Polisen bör därför få rätt att genomföra hemlig avlyssning, s.k. buggning, av personer som misstänks vara inblandad i grov brottslighet. Också polisens och tullens resurser för att utreda ekonomisk brottslighet måste utökas, och samverkan förbättras.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att den sociala barn- och ungdomsvården stärks,

att missbrukarvården byggs ut, med bl.a. fler avgiftningsplatser och sammanhållen vårdkedja,

att alla kommuner inrättar former för lokalt brottsförebyggande och alkohol- och drogförebyggande arbete,

att en polisutbildning förläggs till Skåne.

3. Ett växande Skåne i regional balans

För oss socialdemokrater är full sysselsättning ett självklart mål. Med denna utgångspunkt tar vi oss an arbetet med att utveckla Skåne. I vår politik ryms ekonomisk, social och kulturell tillväxt i ett ekologiskt hållbart samhälle. Vi ser en god miljö och strävan efter ett miljöanpassat samhälle som viktiga drivkrafter för byggandet av ett bättre Skåne.

Skåne är dynamiskt gränsöverskridande, inte minst när det gäller Öresundsregionen, med en positiv ekonomisk utveckling och goda tillväxtförutsättningar. Därför är det viktigt att samarbetet över gränserna utvecklas ytterligare.

Skåne är en dynamisk gränsregion med en positiv ekonomisk utveckling och goda tillväxtförutsättningar. Under de senaste decennierna har Skåne blivit en alltmer integrerad arbetsmarknad. Allt fler får arbete utanför den egna kommunen, och Skåne är på väg att bli en gemensam arbetsmarknadsregion. Det innebär att möjligheterna och variationen på arbetsmarknaden ökar. I dagsläget ser vi hur antalet nyanmälda platser till arbetsförmedlingen ökar och hur antalet varsel minskar. Detta till trots slås människor ut och far illa i dagens samhälle. Detta är något vi inte kan acceptera. Vi ser inte tillväxt som ett mål i sig, utan som ett redskap för trygghet och välfärd. Tillväxt ska skapa arbetstillfällen. Därför för vi en politik där ekonomisk tillväxt inte sker på människornas bekostnad.

Förutsättningarna för utveckling och tillväxt är goda i Skåne. Det geografiska läget med närhet till Själland och kontinenten är en bidragande orsak. Till fördelarna ser vi också de väl utbyggda kommunikationerna, den positiva inflyttningen, forskningsintensiva företag samt universitet och högskolor. Skåne har goda förutsättningar för ett väl fungerande samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor – ett samarbete som är nödvändigt i en alltmer kunskapsintensiv ekonomi. Genom erfarenheter från bland annat Ideon i Lund vet vi att denna korsbefruktnings leder till utveckling av nya produkter och verksamheter som i sin förlängning ger fler arbetstillfällen i hela Skåne. Därför är satsningar på forskningen vid våra universitet och högskolor av stor betydelse.

När vi satsar på forskningsintensiva branscher får vi dock inte glömma att det är viktigt med mångfald på arbetsmarknaden. Det behövs en arbetsmarknad där alla får plats – oavsett utbildningsnivå.

Ett växande Skåne i socialdemokratisk tappning omfattar alla. Ingen får lämnas efter på vägen. Trots att Skånes tillväxtförutsättningar är goda, och att många arbetstillfällen tillkommit på senare år, så är sysselsättningen fortfarande svag inom många grupper. Det gäller särskilt skåningar med utländsk bakgrund, som fortfarande möter stora svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden. Vägen till integration går över sysselsättning och egen försörjning. Därför måste åtgärder för att förbättra invandrades möjligheter att få jobb och bekämpa diskrimineringen på arbetsmarknaden vara högt prioriterade under de närmaste åren.

När vi säger ett växande Skåne, så menar vi hela Skåne. Tillväxten måste komma alla delar av Skåne till godo, inte bara vissa städer och orter. Därför måste särskilda insatser göras för att förbättra tillväxtmöjligheterna i de delar av Skåne som nu kännetecknas av låg sysselsättning eller befolkningsminskning.

Om Skåne ska utvecklas på bästa sätt, krävs det en politik som ser samband mellan skilda politikområden. Arbetsstillfällena skapas inte enbart med arbetsmarknads- eller näringspolitik, även kultur, miljö, infrastruktur, kollektivtrafik, boende samt vård och hälsa spelar en stor roll. Detta betraktelsesätt underlättas av det regionala självstyret.

Ett Skåne i arbete

Socialdemokratin ställer kampen mot arbetslösheten främst. Arbetslöshet leder till resurslöseri, ökade klyftor och urholkad trygghet. Arbetslöshet bryter ner människors livslust och framtidstro. Arbetslöshet isolerar människor och leder alltför ofta till social utslagning, missbruk och kriminalitet.

Sedan vi socialdemokrater vann regeringsmakten 1994 har 280 000 nya jobb skapats i Sverige. Och på den senaste partikongressen i Malmö 2005 slog vi fast att målet är full sysselsättning. Initialt ska den öppna arbetslösheten pressas tillbaka till fyra procent. I Skåne har vi en bit kvar till detta.

Vi vet att det är möjligt att pressa tillbaka arbetslösheten och återställa full sysselsättning. Vi har gjort det tidigare i historien. Men av erfarenheter från andra länder vet vi att ju längre ett samhälle lidit av arbetslöshet, desto svårare är det att komma tillrätta med den. Det beror dels på att de arbetslösa utbildning och erfarenheter hinner bli gamla, och dels på modlöshet och social utslagning.

Huruvida kampen mot arbetslösheten blir framgångsrik beror emellertid i hög grad på vilken politik vi för. För att åstadkomma ökad sysselsättning i Skåne måste vi ha en tillväxtfrämjande politik på alla områden. Vi måste ha en näringspolitik som stimulerar nya och växande företag, en arbetsmarknadspolitik som ser till att de arbetslösa är anställningsbara, en utbildningspolitik som förmår föra Skåne in i det nya kunskapssamhället och en god infrastruktur som gör hela Skåne attraktivt för företagsetableringar.

Arbetsmarknaden

Arbetsmarknadspolitiken är en central del i strategin för full sysselsättning. Den blir särskilt viktig i en tid av snabb strukturomvandling och ökad efterfråga på yrkeskunnig arbetskraft. Förutsättningarna på arbetsmarknaden varierar, därför måste arbetsmarknadspolitiken utformas utifrån lokala, regionala och nationella behov. I konsekvens med detta måste det lokala och regionala inflytandet över politiken stärkas. Utmaningarna på arbetsmarknaden kräver även ett bättre samarbete mellan arbetsförmedling, fackliga organisationer, arbetsgivare och andra aktörer. Syftet är att varje person som behöver stöd ska få individuellt anpassad hjälp – oavsett om de behöver stöd att ta sig in på arbetsmarknaden eller om de befinner sig mellan två arbeten.

En fråga som aktualiserats är om en arbetslös ska tvingas att ta jobb utomlands, t ex i Danmark. Vi avvisar detta.

Arbetslöshet drabbar vissa grupper hårdare än andra. Ungdomar, invandrare och funktionshindrade dras alla med betydligt högre arbetslöshet än vad som gäller för samhället i sin

helhet. Detta visar att det inte räcker med en arbetsmarknadspolitik. Det behövs riktade insatser.

Att *unga* lämnas utanför arbetsmarknaden leder till ett utanförskap som vi inte kan acceptera. Ungdomars arbetsmarknad måste stärkas. Störst risk löper den som saknar avslutad grundskola eller gymnasieskola. Alla måste ges möjlighet till arbete, utbildning eller aktiva åtgärder. Här krävs det att kommunerna ständigt ser över sitt undervisningsutbud, lärlingsutbildningar är en möjlighet. Men det krävs också en öppenhet inom arbetsmarknadspolitik. Det behövs åtgärder som ger arbetslösa unga arbetslivserfarenhet, det kan exempelvis handla om praktikplatser och plusjobb.

Arbetslösheten bland *invandrare* bidrar till segregeringen och social utsatthet. Här handlar det om ett problem med flera botten. Många människor med utländsk härkomst har erfarenhet av att inte ens kallas till intervju, detta då deras namn röjer en annan etnisk bakgrund. Denna diskriminering är oacceptabel och det juridiska regelverket måste ses över. En annan viktig förutsättning är goda kunskaper i svenska språket. Här har kommunerna ett stort ansvar. Vidare måste möjligheten förbättras att få utländska betyg validerade och att komplettera utbildningen från det ursprungliga hemlandet. Slutligen måste de offentliga arbetsgivarna gå i bräschen för ökad etnisk mångfald på arbetsmarknaden, men också privata företag måste förmås ta sitt ansvar i detta sammanhang. Mångfald på arbetsplatsen kan i själva verket ofta vara ett sätt att utveckla företaget och höja konkurrenskraften.

Den som har ett *funktionshinder* blir allt för ofta diskriminerad. Att människor stängs ute i såväl vardagsliv som yrkesliv är inte värdigt vårt samhälle. Vi vill att ett handikapperspektiv ska genomsyra politiken. Ett arbete är inte bara ett sätt att tjäna sitt uppehälle, det bidrar också till att stärka självkänslan.

För oss socialdemokrater finns det några principer för arbetsmarknaden som särskilt måste framhållas. Vi kämpar för en *jämställd* arbetsmarknad. Mycket har skett, men idag råder fortfarande lönediskriminering. Kvinnor tjänar mindre än män. Lika lön för likvärdigt arbete är inte bara ett slagord, det är något vi vill göra verklighet av. Ett annat välkänt problem är att kvinnor blir diskriminerade på arbetsmarknaden p.g.a. graviditet och föräldraledighet. All diskriminering på arbetsmarknaden måste upphöra. Utifrån ett jämställdhetsperspektiv är även rätten till heltid viktig. För många – särskilt kvinnor – är deltid inget val, utan det enda som erbjuds. Också detta är en del av den diskriminering av kvinnor som sker på arbetsmarknaden.

Ett annat fundament i den socialdemokratiska synen på arbetsmarknaden är *kollektivavtalen*. Kollektivavtalen är en hörnsten i den svenska arbetsmarknadsmodellen, och skapar trygghet på svenska arbetsplatser. Utnyttjande av utländsk arbetskraft som snedvrider konkurrensen genom social dumping ska motarbetas.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att en aktiv arbetsmarknadspolitik förs för att motverka arbetslösheten,

att det lokala och regionala inflytandet över arbetsmarknadspolitik och i Arbetsförmedlingsnämnderna stärks,

att särskilda insatser riktas mot diskriminerade och missgynnade grupper på arbetsmarknaden,

att anställningstryggheten ska stärkas som en förutsättning för en positiv samhällsutveckling,

att vi tar tillbaka Samhällsverksamhet för grupper med funktionshinder.

Nya jobb

Skåne har ett rikt och varierat näringsliv, men för att nå vårt mål om full sysselsättning behöver Skåne ännu fler och växande företag. Det åstadkoms bland annat genom ett företagsklimat som stimulerar entreprenörskap och nyföretagande. Skåne har goda möjligheter att skapa ett sådant gott företagsklimat, och ett av flera viktiga instrument i arbetet är näringspolitiken. Tack vare försöket med ökat regionalt självstyre har Skåne mycket goda förutsättningar att ta tillvara sina möjligheter. Organisationer, myndigheter, företag och invånare kan samverka för att använda de gemensamma medlen på bästa sätt. Det innebär både effektivare och mer demokratiska lösningar.

Bilden är dock inte enbart ljus. Vi kan idag se hur traditionellt trygga arbetstillfällen inom industrin försvinner, hur företag slår igen eller flyttar utomlands. Över tiden har detta drabbat Skåne i varierande omfattning. Denna del av strukturomvandlingen ställer självfallet höga krav på den politik vi för. Näringspolitiken i vår region måste därför vara särskilt inriktad på kunskap. Det handlar om stöd åt kompetensutveckling och kompetensöverföring inom vissa branscher, men det handlar också om forskning. Det behövs generellt större satsningar inom forskning och utveckling. Vi jobbar därför aktivt för att få den internationella forskningsanläggningen ESS lokaliserad till Lund. En sådan anläggning kommer bl.a. spela en viktig roll för materialforskningen. Det måste också skapas en miljö där forskningens resultat i allt större grad omsätts till produkter och företag, inom såväl nya som gamla branscher. Det handlar både om att främja kommersialiseringen av forskningsresultat och om att skapa mötesplatser i regionen mellan akademi och omgivande samhälle. Den kunskap som skapas inom akademien måste spridas till det omgivande samhället, vi vill riva de hinder som finns för detta.

Det finns idag goda förutsättningar för tillväxt bland företag inom alla branscher och regiondelar i Skåne. Vår region är flerkärning, vilket innebär att Skåne inte är centrerat kring en stad. Detta är en styrka som vi måste tillvarata. Politiken ska utgå ifrån behovet av att behålla våra delregionala centra. De bidrar till balans i Skåne, de bidrar till att hela Skåne kan växa. Det är också en styrka att det skånska näringslivet inte är ensidigt. Det finns en framtid inom en rad branscher. Särskilt goda förutsättningar finns inom *livsmedel*, *life science* (hit räknas den industri som bl.a. ägnar sig åt medicinsk teknik, bioteknik och läkemedel), *IT*, *besöksnäringen*, *upplevelseindustrin* och *miljöföretagande*. Men även inom den traditionella industrin finns det stora möjligheter. För att näringslivet ska utvecklas är det nödvändigt med en väl fungerande service i hela Skåne, det behövs tillgång till boende- och samhällsservice som t.ex. bredband, barnomsorg och kollektivtrafik.

Jordbruk och livsmedelsproduktion utgör en väsentlig del av det skånska näringslivet. Med 45 procent av landets livsmedelsproducenter stationerade i Skåne är regionen ett centrum för svensk livsmedelsindustri. Om skånsk mat och dryck ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen krävs det mer kunskap och kompetens i alla led. Vi vill utarbeta ett framtidsprogram för rena livsmedel, miljöriktig och ekologiskt hållbar produktion, hög förädlingsgrad och högt kunskapsinnehåll.

Skåne och Öresundsregionen har en styrkeposition när det gäller flera av de främsta framtidssektorerna. En sådan är *life science*. En viktig aktör i detta arbete är projektet Medicon Valley Academy, ett skånsk-danskt samarbete knutet till Lunds och Köpenhamns universitet samt näringslivet. Vi ser det som mycket viktigt att denna verksamhet ytterligare stärks och vidareutvecklas.

Sverige är en av världens ledande IT-nationer och Skåne är ett av landets främsta IT-centra. IT-satsningarna måste därför fortsätta beträffande såväl utbildning som bredbandsutbyggnad. Vidare handlar det om att fortsätta det viktiga samarbetet mellan forskare, näringsliv och de politiska aktörerna.

Upplevelse- och besöksnäringen blir en allt viktigare del av det svenska näringslivet. Skåne har möjlighet att erbjuda ett varierat utbud inom många områden, t.ex. inom områdena natur- och kulturturism, men de behöver utvecklas. En satsning på evenemang innebär att Skåne blir attraktivt att såväl besöka som att etablera och bosätta sig i. Vi vill därför tillsammans med näringen stärka informationen och marknadsföring om alla Skånes möjligheter till nöjen, äventyr och upplevelser.

Inom mer traditionell industri finns det också stora utvecklingsmöjligheter. En aktiv näringspolitik kan bidra till att stärka konkurrenskraften. Genom bl.a. kompetensutveckling kan det stora produktionskunnandet inom exempelvis verkstadsindustrin tas tillvara.

De regionala näringspolitiska insatserna måste, vid sidan av strategiska infrastrukturella satsningar, i hög grad inriktas på att understödja utvecklingen av de små och medelstora företagen i regionen. Inte minst är det viktigt att stödja kvinnors och invandrades företagande. Här behövs det riktade insatser. I Skåne finns det också ett generellt behov av både ökad tillgång på riskkapital och utländska investeringar. Tillgången till riskkapital har allt mer koncentrerats till Stockholmsområdet. Därför vill vi att en av AP-fonderna placeras i Skåne. Det behövs en förbättrad riskkapitalförsörjning, speciellt i det allra tidigaste skedet av ett företags verksamhet.

Det behövs även ordning och reda inom det skånska näringslivet, svarta jobb måste bli vita. En svart arbetsmarknad snedvrider inte bara konkurrensen och eroderar den ekonomiska basen för välfärden, den drabbar i slutändan både den som arbetar och seriösa företagare. Det krävs därför samverkan mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter för att komma tillrätta med detta problem.

Näringspolitiken i Skåne måste ha en röd tråd, vare sig det gäller kommunala, regionala eller statliga aktörerna. Insatserna ska vara överblickbara och lättillgängliga vilket innebär att strategin måste vara att förenkla och renodla med avsikten att göra det enklare för de individer eller företag som vill nyttja de näringspolitiska medlen. Samhällets resurser till näringslivet ska upplevas som sammanhållna och lätta att överblicka för den enskilde företagaren.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att en AP-fond placeras i Skåne,

att myndigheter och arbetsmarknadens parter samverkar för att göra svarta jobb vita.

Goda och miljövänliga kommunikationer

I Sverige står vi inför den stora utmaningen att ställa om transporterna till ett långsiktigt hållbart system. Ett framtida transportsystem måste bidra till ekonomisk och social utveckling utan att tära på naturens resurser.

Det övergripande målet för politiken är att öka välfärden, sysselsättningen och konkurrenskraften i Skåne. Detta övergripande mål gäller förstås också för trafikpolitiken, men specifikt för trafikpolitiken gäller också att den bidrar till ökad säkerhet, god miljö och ökad tillgänglighet.

Trafikpolitiken har en avgörande betydelse för att göra Skåne till den sammanhållna region för boende, arbete, service, utbildning och kultur som vi vill se. Vi behöver bygga upp ett trafiksystem som knyter samman de olika delarna av Skåne med varandra och ger god tillgänglighet till viktiga resmål för människor över hela landskapet. Enandet av Skåne ger bättre förutsättningar för att dessa mål ska kunna uppnås. Det behövs särskilda åtgärder i infrastruktur och kollektivtrafik, som ger landsbygdsbefolkningen möjlighet till en rimlig basservice.

Investeringar i trafikinfrastrukturen

Skånes infrastruktur är av central betydelse inte bara för utvecklingen i regionen, utan för hela Sverige. En mycket stor andel av det gods och de personer som ska till och ifrån Sverige passerar Skåne. Det är därför av ett nationellt intresse att Skånes vägar, järnvägar och hamnar har hög standard.

Skåne får inte bli en flaskhals för gods- och persontrafiken. Redan i dag finns det trånga sektorer. Kapacitetstaket är nått och flaskhalsarna hindrar en sund utveckling. Detta drabbar Skåne men också i hög grad det övriga Skandinaviens invånare och näringsliv. Det är emellertid viktigt att påpeka att vid dragningar av nya kommunikationsleder så måste hårda miljökrav ställas. Natur- och skogsområden ska skyddas.

Goda kommunikationer är viktigt för Skånes tillväxt. Under den gångna perioden har mycket hänt när det gäller Skånes vägar och järnvägar. Byggandet av Citytunneln, tunneln genom Hallandsåsen och standardhöjningen på delar av E22 är bara några exempel. Men mycket återstår. De investeringar på E22, som togs bort i samband med det s.k. Trollhättanpaketet, måste in i den nationella vägplanen igen. De behövs för att hela Skåne ska kunna utvecklas. När det gäller de regionala trafikinvesteringarna, vill vi i första hand peka på att det är viktigt att den nuvarande RTI-planen förverkligas. Väg och järnvägsutbyggnad är i huvudsak statliga angelägenheter, men vi vill också nämna några åtgärder som vi anser vara viktiga för Skånes tillväxtpotentialer.

Järnvägsinvesteringarna måste fortsätta, på såväl Väst kustbanan som Södra stambanan. Banverkets påbörjade arbete med snabbtågsanpassning och utbyggnad av Väst kustbanan till dubbelspår på hela sträckningen, måste fullföljas. När det gäller Södra stambanan, så är det möjligt att få ner restiden mellan Malmö och Stockholm till tre timmar. Vi vill att detta genomförs.

Öresundsområdet bör byggas ihop på allvar. En järnvägstunnel mellan Helsingborg och Helsingör är därför mycket angeläget. Denna är även en viktig del av Europakorridoren, vilken är ett betydelsefullt framtidsprojekt som kommer att flytta Sydsverige närmare kontinenten.

Sturup och Kastrup bör byggas ihop med tågpendeltrafik, via Malmö. På det sättet skulle man på mycket kort tid kunna ta sig från den ena flygplatsen till den andra, vilket skulle öppna helt nya möjligheter till samarbete och ömsesidig utveckling.

Planerna på ett förbifartsspår, som avlastar Lund, Lomma, Hjärup och Åkarp (samt i förlängningen Malmö) när det gäller godstrafik, måste förverkligas.

För att knyta ihop Skåne måste de öst-västliga tågförbindelserna utvecklas. Skånebanan, dvs förbindelsen Helsingborg-Hässleholm-Kristianstad, bör rustas upp och kapaciteten höjas. Simrishamnsbanan, dvs tågförbindelse från Malmö till Simrishamn via Staffanstorp-Dalby-Veberöd-Sjöbo och Tomelilla bör förverkligas. Vi socialdemokrater vill utöka Pågatågens sträckning norrut.

När det gäller vägförbindelser, så måste E6 och E22 byggas färdiga, med mycket hög standard i alla sträckningar i Skåne. Likaså bör de öst-västliga vägsträckorna förbättras, t ex väg 11 (Malmö-Simrishamn) och väg 21 (Kristianstad-Hässleholm-Helsingborg). De ökade transportererna till Skåne över Östersjön visar också på behovet av goda nord-sydliga kommunikationer. Väg 19 (från Ystad och norrut) är ett exempel på en vägsträcka där det behövs förbättringar i framtiden.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att det görs kraftfulla satsningar på väg- och järnvägsnätet i Skåne.

Den regionala och lokala kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken är en grundläggande samhällsservice och är för många skåningar det enda resealternativet. Dessutom minskar kollektivtrafiken skadliga utsläpp och medverkar till en bättre trafiksäkerhet.

Skåne behöver en välutvecklad kollektivtrafik. Det är en av förutsättningarna för att Skåne ska kunna fortsätta att växa. Det gäller såväl ekonomiskt som befolkningsmässigt. Anledningen är lika enkel som självklar. Människor som bor och verkar i Skåne måste på ett enkelt, smidigt, miljövänligt och billigt sätt kunna resa från bostad till arbete eller utbildning. Därför vill vi bl.a. se över hur en studeranderabatt på resor hos Skånetrafiken kan utformas. I uppdraget inför framtiden ligger också att medverka till att Skånes fritidsaktiviteter kan nås med en attraktiv kollektivtrafik. En förutsättning för att kunna bo utanför de större orterna är att det finns en bra och utbyggd kollektivtrafik. En mycket viktig uppgift är därför att aktivt arbeta för att göra Skåne rundare, dvs. att även landsbygden har rätt till en modern kollektivtrafik.

Också i de större städerna är kollektivtrafiken av avgörande betydelse. På så sätt minskar man trängsel, bilköer och utsläpp i städerna, och möjliggör för många att helt välja bort bilen som transportmedel. Idag ställs Skånetrafiken alltmer om till miljövänliga drivmedel. Det är vår ambition att detta arbete ska fortsätta.

Under de senaste åren har kollektivtrafiken i Skåne varit en succé. Sedan 1999 har antalet resenärer ökat med 40 procent och reslängderna har ökat med 65 procent, folk reser inte bara mer utan också längre. Under 2005 blev resandeökningen 3,5 procent.

Satsningarna på att förbättra kollektivtrafiken i Skåne måste fortsätta. Det gäller både inter-regional, regional och lokal nivå. Målet är att knyta samman samtliga kommuner i länet med en eller flera av centralorterna i Malmö/Lund, Helsingborg och Kristianstad/Hässleholm. Vi vill att resandet ska öka med minst tre procent per år.

Endast en kollektivtrafikorganisation som är lyhörd för trafikanternas behov kan framgångsrikt behålla sina resenärer och locka till sig nya från den betydligt mer resurskrävande och miljöskadliga biltrafiken. Vår utgångspunkt är att sätta resenären i centrum. För att kollektivtrafiken ska vara ett tänkbart alternativ till bilen måste resan gå smidigt med inte allt för långa väntetider varken när man ska starta resan och när byten sker mellan olika färdstätt.

Vi vill utveckla kollektivtrafikens ansvar för resenärerna. Vid störningar och förseningar ska de drabbade resenärerna informeras. Det ska även åligga Skånetrafiken att så långt som möjligt svara för att alla som påbörjat en resa ska kunna fullfölja den.

Att göra kollektivtrafiken tillgänglig för äldre och funktionshindrade är en mycket viktig uppgift. Målet är att 50 procent av färdtjänstresorna ska kunna ske med ordinarie kollektivtrafik så snart detta är möjligt. Det kräver extraordinära insatser på både banor och tåg, men också på stationer och hållplatser.

Det krävs väl fungerande färdtjänst och sjukresor. Det är enligt vår uppfattning Skånetrafikens uppgift att tillsammans med kommunerna och sjukvården samordna och utveckla sjukresor och färdtjänst.

Att arbeta för så låga taxor som möjligt är självklart för oss socialdemokrater. Vi måste också vara beredda att pröva speciella insatser för vissa resandegrupper. Målet är att så långt som möjligt undvika taxehöjningar under mandatperioden.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att studeranderabatt införs i Skånetrafiken,

att hela Skåne ska ha tillgång till en modern kollektivtrafik,

att 50 procent av färdtjänstresorna så snart det är möjligt ska ske med ordinarie kollektivtrafik,

att låga taxor bevaras i kollektivtrafiken.

Gröna folkhemmet - tillväxt i takt med naturen

Skåne är en av Sveriges mest befolkningstäta regioner, med drygt 1,1 miljoner invånare. Mer än var åttonde svensk är skåning, och den andelen kommer att öka enligt befolkningsprognoser. Befolkningstätheten varierar dock kraftigt i landskapet. Ungefär 850 000 människor

bor i de västra delarna av Skåne, vilket innebär att miljöbelastningen där är större, bland annat genom trafiken.

Ingen kan påstå att miljösituationen i Skåne är tillfredsställande. Tvärtom är vi långt ifrån det ekologiskt uthålliga samhälle som vi vill se. Utsläppen av miljögifter och övergödande ämnen måste minska. Kemiska bekämpningsmedel ska inte kunna påvisas i dricks-, grund- eller ytvatten. Energianvändningen måste effektiviseras och minska om vi ska klara av att minska utsläppen av koldioxid, som påverkar jordens klimat. Detta ska vi göra genom målmedvetna satsningar på ny teknik. Så uppnår vi även beslutet från Malmökongressen 2005 om att bryta det svenska oljeberoendet till 2020.

Kollektivtrafiken och cykeltrafikens andel av persontrafiken måste öka. Detsamma gäller järnvägens andel av godstrafiken. Trafiken är den helt avgörande skånska utsläppskällan vad gäller både koldioxid och kväveoxider. Vägtransporter svarar för 30 procent av koldioxidutsläppen och 40 procent av kväveoxidutsläppen. Värst är effekterna i det tätbefolkade västra Skåne, dels till följd av färjetrafiken, dels till följd av en omfattande pendlingstrafik – där ca 60 procent av alla resor sker med bil.

Vi måste också komma tillrätta med miljöföroreningarna utmed de skånska kusterna. Skåne är Sveriges enda landskap med hav på tre sidor. I väster ligger det starkt trafikerade Öresund, i söder och öster den hårt nedsmutsade Östersjön.

Den fysiska planeringen, naturresurshushållandet och byggandet i Skåne måste utgå från ekologisk hållbarhet. För att skydda de mest attraktiva områdena i anslutning till bl.a. kusten, insjöarna och vissa naturområden mot oönskad exploatering behöver gällande bestämmelser ses över. Vi måste eftersträva ett effektivt markutnyttjande vid utbyggnader för att hushålla med marken. Det gäller i synnerhet när det är fråga om exploatering av den goda åkerjorden, som är en viktig naturresurs. Inför eventuella beslut om etablerande av nya bilalstrande anläggningar, t ex externa stormarknader, är det nödvändigt att det görs konsekvensanalyser, bl.a. vad avser påverkan på såväl miljö som handel i omgivande tätorter och kommuner.

Det skånska landskapets särart ska skyddas och alla förekommande natur- och landskapstyper ska bevaras. Alla naturligt förekommande arter i Skåne ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.

Regionen har ett särskilt ansvar för att FN-organet UNESCO utnämnt Kristianstads vattenrike till ett av världens Biosfärområden. Syftet med biosfärområden är att de skall vara modellområden där man praktiskt visar hur man kan bevara höga natur- och kulturvärden, samtidigt som man utvecklar och använder dessa på ett sätt som gör att värdena finns kvar för kommande generationer. Biosfärområden är ett nytt verktyg i det svenska naturvårdsarbetet och omfattar större landskapsavsnitt med höga naturvärden där man arbetar med bevarande och utveckling.

Regionen måste också verka för att säkerställa värdefulla naturområden och områden för friluftslivet. Goda natur- och kulturmiljöer bidrar till att Skåne blir en alltmer attraktiv region att besöka och bosätta sig i. Eftersom vi inte vill riskera att Skånes skogar säljs ut för att avverkas av kommersiella intressen, har vi i Region Skåne bildat en stiftelse, *Skånska landskap*, som tagit över betydande skogsmark från regionen och som garanterar medborgarna tillträde nu och i framtiden. Denna åtgärd ska ses mot bakgrund av skåningens förhållandevis dåliga tillgång på allemansrättslig mark och områden för rekreation. En mycket stor del av

Skånes mark är exploaterad, t ex genom stadsbebyggelse, vägar och järnvägar och jordbruk. I Skåne är tillgång till fri natur mindre än en tiondel av vad svensken i genomsnitt har.

Vi socialdemokrater vill att Region Skåne tar ett ökat ansvar för en långsiktigt hållbar utveckling, genom att successivt öka andelen ekologiska varor som används i regionens verksamheter.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att den fysiska planeringen, naturresurshushållandet och byggandet i Skåne måste utgå från ekologisk hållbarhet,

att värdefulla naturområden och områden för friluftslivet säkerställs,

att Region Skåne aktivt arbetar för att minska miljöpåverkan från sina egna verksamheter.

Det livslånga lärandet

En av de stora strukturella förändringarna i de industrialiserade länderna är ökningen och betydelsen av kunskap och kompetens. Framtidens samhälle kännetecknas av hög kunskaps- och forskningsintensitet, och i den internationella konkurrensen är det ofta viktigare att snabbt kunna ta fram nya och kvalitativt bättre produkter, än att öka farten på det löpande bandet. Samhället måste kunna tillgodose såväl människors personliga behov och önskemål som näringslivets efterfrågan. Då ökar dels utbildningsnivån i samhället, dels människors livskvalitet.

Vår syn på utbildning

Morgondagens samhälle vilar ytterst på de förutsättningar dagens samhälle erbjuder. En av huvuduppgifterna för framtiden är därför att ge både barn och vuxna möjlighet till bättre utbildning och kompetensutveckling. Glädjen att lära sig mer och viljan till kunskap måste väckas redan i förskolan. De första åren i skolan är det viktigaste skedet under ett barns utbildningstid. Här grundläggs i bästa fall kunskapsörst och bokslukande – i sämsta fall skoltrötthet. En god kvalitet i skolan är den främsta framtidsinvestering vi kan göra.

Synen på utbildning som social rättighet är fundamental och det är viktigt att den baseras på varje individs speciella förutsättningar. Utbildningen är något större och viktigare än enbart en kommunal service. I takt med samhällets förändring måste skolan vara framsynt i sin pedagogik, lyhörd för människornas önskemål och ändrade livssituationer. Därför ska skolan vara under demokratisk styrning, där elevers och föräldrars inflytande tillförsäkras. Samtidigt har förskola och skola viktiga samhälleliga uppgifter. Den ska fostra i demokratiska och humanistiska värden, och utifrån alla människors lika värden. Det är av stor vikt att vi arbetar med nolltolerans när det gäller kränkningar och mobbning.

Under senare år har antalet fristående skolor ökat kraftigt i Skåne, både på grundskole- och gymnasienivå. Från socialdemokratins sida är vi inte negativa till ökad mångfald och valfri

het, men vi ser att det ställer till stora problem ute i kommunerna vad gäller planering och segregation. Därför vill vi att kommunerna i Skåne satsar på alternativ pedagogik i egen regi samt samarbetar med föreningar och kooperativ och vi välkomnar de alternativa pedagogiker och inriktningar som föreningar, kooperativ samt kommuner kan bidra med i skolan och undervisningen.

Men vi anser också att man måste ställa krav på de aktörer som etablerar sig. Vi anser inte att det är förenligt med välfärdens grundläggande tankar, att bedriva skolor med vinstintresse. Det finns en uppenbar risk att dessa skolor kommer att konkurrera om de elever som kan ge vinst, medan man kommer att försöka undvika de elever som har svårare att lära sig. Vi har redan sett sådana försök på flera håll, genom särskilda inträdesprov och genom att ta ut dolda skolavgifter.

Skolan ska också vara en mötesplats. I skolan ska barn med olika bakgrund kunna växa upp till kamrater. Detta oavsett om deras familjer är rika eller fattiga, akademiker eller arbetare, svenska eller invandrade. Med religiösa friskolor ökar risken för segregation. Därför vill vi ändra skollagen så att skolpeng eller motsvarande inte ska kunna betalas ut till skolor som vilar på konfessionell grund.

Gymnasieskolans yrkesinriktade program samt lärlingsutbildningen är områden som är viktiga att vi utvecklar.

Vuxenutbildningen är av strategisk vikt för framtiden, inte minst mot bakgrund av att gymnasiekompetens i framtiden kommer att vara en förutsättning för de allra flesta jobb. Människor har olika kunskaper och kompetenser som de tillägnat sig både genom formell utbildning och genom informellt lärande i yrkes- och vardagslivet. Alla måste få möjlighet att påbörja fortsatta studier på rätt nivå.

Utbildning är till för alla. Därför måste den sociala snedrekryteringen till högre utbildning brytas. Grundläggande förutsättningar för att uppnå detta är dels att ge alla en formell möjlighet till högre utbildning – genom godkända betyg i kärnämnen matematik, svenska och engelska – dels en reell möjlighet genom att bryta traditionella klassmönster. Barn från studieovana hem måste motiveras att ta steget in i den högre utbildningen genom att barnen ges ett naturligt förhållningssätt och uppmuntran till vidare studier redan i förskola och grundskola. Här har akademien ett ansvar för att bredda rekryteringen till den högre utbildningen. Vid sidan av geografisk närhet till högskoleutbildning är det viktigt med aktiv rekrytering.

Kunskapsutvecklingen är en jämlikhetsfråga, och utgör en viktig förutsättning för demokratin. Folkbildningen fyller i dess olika varierande former en stor funktion i det demokratiska samhället. Därför är det viktigt att aktivt stödja och uppmuntra Skånes alla folkhögskolor och studieförbund, genom att de garanteras nödvändigt stöd av samhället.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att alla ska ha tillgång till en bra utbildning baserad på varje individs speciella förutsättningar,

att alla elever och lärare har rätt till en god fysisk och psykisk arbetsmiljö.

Skåne i kunskapssamhället

Skåne har goda förutsättningar i det nya kunskapsintensiva samhället. De korta avstånden mellan kommunerna och den utbyggda infrastrukturen skapar förutsättningar att utveckla hela Skåne. För den som inte bor i närheten av efterfrågad utbildning, ska kollektivtrafiken alltid vara en möjlighet.

Den välutbyggda högskolesektorn i Skåne är av strategisk betydelse. Lunds universitet (inklusive Campus Helsingborg) är Nordens största universitet och regionens ledande kunskapscentrum. Tillsammans med högskolorna i Malmö och Kristianstad samt Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp har Skåne därmed mycket goda förutsättningar vad gäller högre utbildning och forskning.

Högskolornas och universitetets roll som folkbildare och tillväxtmotorer ska till fullo utnyttjas och samtidigt styras i en riktning där alla länets kommuner och alla dess medborgare gynnas. Den dynamiska utveckling högre utbildning och forskning ger, kan lätt skapa vakuum omkring sig. Därför måste dynamiken spridas över hela Skåne. Som ett led i denna strävan vill vi att Malmö högskola blir universitet.

Det är av stor betydelse att det finns ett gott samarbete mellan näringslivet och de olika utbildningsorganisationerna, dels för att anpassa utbildningen efter framtidens krav och behov inom näringslivet, dels för att berika näringslivet med kunskaper, idéer och personal från universitets- och forskningsvärlden.

När det gäller den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) är denna ett kraftfullt verktyg för att snabbt anpassa tillgången till kompetent personal i takt med att teknik och arbetsmetoder förändras. Genom det nära samarbetet mellan utbildningsanordnaren, högskolan och näringslivet erbjuder denna utbildningsform ett mycket spännande utbildningsalternativ för ungdomar eller för de som arbetat ett antal år och känner sig mogna att gå vidare med att utveckla sin kompetens.

För näringslivets utveckling är det viktigt att det i Skåne skapas centra för KY-utbildningar, som förmår att känna av de snabbt växlande kompetensbehoven i samhället. Genom introduktionen av den nya utbildningsformen finns det nu även en chans att skapa utbildningscentra i de kommuner som saknar högskoleutbildning. På så sätt kan den dynamik som utbildningar på denna nivå skapar spridas i regionen.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att det skapas centra för KY-utbildningar i Skåne,

att Malmö högskola blir universitet.

Ett levande och rikt kulturliv i Skåne

Det finns få områden som likt kulturen kan ge både underhållning och en ökad kunskap och förståelse. Genom kulturen kan vi möta andra människor, världar och tidsperioder. Vi lär oss mer om oss själva och därigenom ökar även förståelsen för andra människors situation i

dagens samhälle. Kulturen är också med och skapar den skånska identiteten och lär oss vår egen historia. Ett rikt kulturliv bidrar till att människor vill leva och verka i Skåne. Här finns förutom de statliga, regionala och lokala kulturinstitutionerna – exempelvis museer, teatrar, symfoniorkestrar, bibliotek – också ett fritt kulturliv som är mycket brett och stort. Fria teatergrupper, musiker, hembygdsföreningar, konstnärer m.fl. gör att Skåne blomstrar av kulturaktiviteter.

Den viktigaste uppgiften för socialdemokratin är att se till att alla får möjlighet att utveckla sin kreativitet, dels för att kunna sovra, kombinera och ta del av den kunskap som produceras men också för att demokratin ska utvecklas. Det viktigaste skälet är dock att kulturen utvecklar oss som människor och därför är det viktigt att alla oavsett ålder, social och etnisk bakgrund eller funktionshinder får möjlighet att möta kulturen på sina egna villkor.

För några år sedan genomfördes en reform med gratis inträde på statens museer. Detta gäller emellertid inte de statliga museerna i Skåne. Vi anser att entréavgifterna även ska tas bort för dessa museer.

Vi vet att kulturaktiviteten är mycket klassbunden. De med högre utbildning är mer aktiva än de med lägre utbildning och detta följer sedan med barnen. Barn ärver kulturmönstren från sina föräldrar. Detta har förändrats marginellt under de senaste decennierna. Vi är övertygade om att ska detta ändras måste vi satsa på kultur för barn och unga. Det är viktigt att barn får möta både den professionella kulturen på våra institutioner och det fria kulturlivet. Idag bärs i mycket stor utsträckning barn- och ungdomskulturen upp av det fria kulturlivet. Kultur för barn och unga måste komma först.

Mötesplatser för barn och ungdomar är viktiga för att stimulera och utveckla kulturutövandet. Föreningar och studieförbund ska uppmuntras och stödjas för att fortsätta sitt lokala engagemang.

Skåne ser befolkningsmässigt inte likadant ut som förr. Vi lever idag i ett mycket mer mångkulturellt samhälle. Det är viktigt att även de som kommit till Sverige från andra länder också känner att deras upplevelse och erfarenhet av kulturliv lyfts fram och speglas i dagens och framtidens kulturliv. Genom den etniska mångfald som nu finns i Skåne kan kulturen slå en bro mellan människors olika upplevelser och erfarenhet av kulturliv.

En stor del av det skånska kulturlivet finns inom amatörkulturen och folkbildningen. Det handlar bland annat om hembygdsföreningen som driver det lokala museet, kyrkokören, keramik- och akvarellmålningkursen på ABF. Allt detta som dagligen engagerar tusentals människor. Vi måste på olika sätt stödja amatörkulturen, därför är stödet till studieförbunden och folkbildningen viktig.

En viktig komponent i det svensk-danska kulturutbytet i Öresundsregionen är tillgången till det andra landets medier. Det finns en lång tradition av att se på grannlandets TV i Öresundsregionen och detta har bidragit både till språkförståelse och kunskap om vad som händer på andra sidan Sundet.

I samband med övergången till digital-TV är det viktigt att möjligheterna till grannlandets TV via egen antenn och box består.

Socialdemokraterna i Skåne vill:

att alla får möjlighet att utveckla sin kreativitet genom kulturverksamhet,

att entréavgifterna tas bort för de statliga museerna i Skåne,

att vi också i framtiden, efter digitalövergången, ska kunna se dansk TV.

Antaget av distriktskongressen 18 mars 2006.